

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 17–18 березня 2016 року)

Суми

Сумський державний університет

2016

писал А. Д. Швейцер «... в практике перевода исходных и конечный тексты чаще всего адресуются разным получателям. ... При этом происходит *прагматическая адаптация* исходного текста, т.е. внесения определённых поправок на социально-культурные, психологические и иные различия между получателями оригинального и исходного текста [2, 241-242]. Как отмечает Бузаджи у переводчика есть 3 основных ориентира: коммуникативный эффект, литературная норма и переводческая целесообразность [1, 48]. Это главные постулаты, на которые следует опираться переводчику при передаче ненормативной лексики и остерегаться искушения переводить словарными соответствиями.

Подводя итог, можно заключить, что главная задача переводчика - сделать так, чтобы в переводе брань выполняла ту же функцию и воспринималась бы так же, как и в оригинале, вне зависимости от этимологии ругательств на исходном и переводном языке.

1. Бузаджи Д. М. Норма ненормативного. Ругаемся адекватно / Д. М. Бузаджи // Мосты/ - 2006/ - № 1. – С. 43 – 55).
2. Швейцер А. Д. Перевод и лингвистика / А. Д. Швейцер. – М. : Воениздат, 1973. – 280 с.

ПІДХОДИ ДО ПЕРЕКЛАДУ ЗАГОЛОВКІВ АНГЛІЙСЬКИХ ФІЛЬМІВ

Коломієць Д.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – викладач Руденко Н. В.

Назви кінофільмів відносяться до розряду власних назв і часто співвідносяться з назвами творів художньої літератури. Переклад заголовку художнього фільму є його ключовою позицією: саме назва повинна викликати у глядачів бажання переглянути сам фільм, створити перші враження, а це вже має комерційне значення. Тому всі підходи до перекладу назви художніх фільмів підкорюються саме комерційній стратегії – привернення уваги людей до того чи іншого фільму. Існують такі основні підходи до перекладу англійської назви фільму:

1. Заміна оригінальної назви фільму на абсолютно іншу назву у переклад. В ідеальному варіанті, вона має охоплювати широкий контекст самого кінофільму, але бувають виключення, коли заголовок безпосередньо не стосується сюжету фільму. Незважаючи на основні вимоги до перекладу – збереження семантико-структурної рівності та рівні комунікативно-функціональні якості – випадків зміни назви фільмів при перекладі достатньо багато [1,57]. Наприклад, назву фільму “*Some Like It Hot*”» перекладено як “*У джазі лише дівчата*”, хоча переклавши дослівно ми отримаємо інший варіант: “*Деякі люблять гарячіше*”. Для перекладу даної назви було використано так званий евфемізуючий переклад, що можна пояснити ідеологічними та естетичними міркуваннями. В наш час більш розповсюджена тенденція деевфемізуючого перекладу, наприклад, назву мультиплікаційного фільму “*Shark Tale*” перекладено як “*Підводна братва*”.

Іноді кардинальна зміна назви у перекладі відбувається з комерційних причин, тобто заради успіху фільму в тій чи іншій країні. Наприклад, дослівно переклавши назву фільму “*The Men Who Stare At Goats*” отримаємо “*Люди, які виприщаються на кіз*”. Зрозуміло, що фільм з такою назвою не створить величезних касових зборів, тому в Україні цей фільм відомий під назвою, яку прокатники вигадали перед стартом фільму в Росії “*Безумный спецназ. Они сражаются взглядом*”.

Американська комедійна драма “*Dan In Real Life*” у дослівному перекладі має назву “*Ден в реальному житті*”. Проте через те, що за сюжетом головний герой Ден закохується в наречену брата, в нашій країні фільм відомий під назвою “*Закохатися в наречену брата*”. В даному випадку назва фільму повністю відповідає широкому контексту сюжету.

2. Трансформація назви або частковий еквівалентний переклад.

В цьому випадку відбувається розширення когнітивної інформації за допомогою заміни чи додавання лексичних елементів на такі, що впливають зі змісту назви, так як введення ключових слів фільму компенсує у назві смислову чи жанрову недостатність дослівного перекладу. Наприклад, “*Hitch*” перекладено як “*Правила Знайомства: Метод Хімча*”, “*Eternal Sunshine of the Spotless Mind*”- “*Вічне сяйво чистого розуму*” (переклад слова “*sunshine*” замінено в ході семантичного розвитку на “*сяйво*”), “*Never Been Kissed*” – “*Нецілована*” (гендер у назві встановлено зі змісту фільму).

Перекладачі використовують метод комбінації, тобто поєднання еквівалентного перекладу і семантичного розвитку.

3. Прямий або буквальний переклад.

Даний підхід можливий у випадку відсутності у назві культурно-специфічних компонентів (екзотизми, реалії і т.п.) і конфлікту форми та змісту. Сюди також можна віднести такі прийоми перекладу, як транскрипція і транслітерація, наприклад: “*Silent Hill*” – “*Сайлент хіл*”, “*David Copperfield*” - “*Девід Конерфільд*”[2,66]. Прямий переклад не завжди є вдалим, так як може призвести до втрати додаткового смислу, закладеного у назві.

Отже, адекватність перекладу заголовків кінофільмів з англійської мови має важливу ціль, що полягає у правильності презентації культури іншої країни, що відображається через фільм. Від вибору підходу до перекладу заголовку залежить правильне розуміння глядачами фільму та культури в цілому.

1. Латышев Л. К. Технология перевода. – М., 2007. – 320 с.
2. Милевич И. Г. Стратегии перевода названий фильмов // Русский язык за рубежом. 2007. – №5. – С. 65– 71.

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ПАРЕМІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Корж Е. Ф.

(Сумський державний університет)

Рафалович Н. В.

(Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки).

Науковий керівник – д-р філол. наук, професор Швачко С. О.

Прислів'я сягають своїм корінням у давню давнину. Багато з них з'явилися ще тоді, коли не було писемності. Прислів'я можуть демонструвати індивідуалізм, схильність до недоторканності приватного життя. Приказка-є номінативною одиницею, яка не несе конкретного впливу на адресата.

Об'єктом дослідження є прислів'я та приказка в англійській та українській мовах, як складова частина фразеології, а предметом - труднощі їх перекладу. Актуальність полягає в недостатньо розкритому питанні перекладу англійських прислів'їв українською